

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1370/2023
01.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светланае Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Милене Рашић, Александра Степановића и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Аладина Ћатовића и др., због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези члана 33. Кривичног законика и др., одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног Аладина Ћатовића, адвоката Златана Куртовића и браниоца окривљеног Илхана Муфтаревевића, адвоката Селимира Антонића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Пазару К 13/22 од 10.03.2023.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 376/23 од 25.10.2023. године, у седници већа одржаној дана 01.02.2024.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Аладина Ћатовића, адвоката Златана Куртовића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Пазару К 13/22 од 10.03.2023.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 376/23 од 25.10.2023. године.

II ОДБАЦУЈЕ СЕ захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Илхана Муфтаревевића, адвоката Селимира Антонића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Пазару К 13/22 од 10.03.2023.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 376/23 од 25.10.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Пазару К 13/22 од 10.03.2023.године, окривљени Аладин Ћатовић и Илхан Муфтаревевић, оглашени су кривим због извршења по једног кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. у вези члана 33.КЗ и осуђени су на казне затвора у трајању од по три године, у које им је урачунато време проведено у притвору у периоду од 08.07.2020. до 03.09.2020. године, а окривљени АА и

Амел Челиковић су оглашени кривим због извршења по једног кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ, за које је окр. АА осуђен на казну затвора у трајању од шест месеци, а окр. Амел Челиковић на казну затвора у трајању од осам месеци, у које казне им је урачунато време проведено у притвору од 08.07.2020. до 03.09.2020. године и за које казне је одређено да ће их окривљени издржавати у просторијама у којима станују уз примену електронског надзора, као у изреци пресуде.

Истом пресудом окривљеном Илхану Муфтаревићу је изречена мера безбедности одузимања новца у износима и апоенима наведеним у изреци пресуде, а окр. Амелу Челиковићу мера безбедности одузимања опојне дроге, наведене у изреци, док су сви окривљени обавезани да плате суду на име паушала износ од по 8.000,00 динара, а окр. Аладин Ћатовић и окр. АА и трошкове кривичног поступка у износима наведеним у изреци, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 376/23 од 25.10.2023. године, усвајањем жалбе јавног тужиоца ВЈТ у Новом Пазару, преиначена је пресуда Вишег суда у Новом Пазару К 13/22 од 10.03.2023.године, тако што су окривљени Аладин Ћатовић, Илхан Муфтаревић и Амел Челиковић оглашени кривим због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези члана 33.КЗ, а окривљени АА због извршења кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 1. у вези става 6. у вези члана 33.КЗ и осуђени су и то окр. Аладин Ћатовић, Илхан Муфтаревић и Амел Челиковић на казне затвора у трајању од по три године, које казне ће издржавати у заводу за извршење кривичних санкција, а окр. АА на казну затвора у трајању од једне године, коју ће издржавати у просторијама у којима станује уз примену електронског надзора, као у изреци пресуде, у које казне затвора им се урачунава време проведено у притвору од 08.07.2020. до 03.09.2020. године. Поред тога, истом пресудом окр. Илхану Муфтаревићу изречена је мера безбедности одузимања предмета – новца у апоенима и износима наведеним у пресуди, као новац који је прибављен извршењем кривичног дела, а окр. Амелу Челиковићу је изречена мера безбедности одузимања опојне дроге „cannabis“ нето тежине 96,42 грама. Истом пресудом окривљени су обавезани да на име судског паушала плате суду износ од по 10.000,00 динара, као и окр. Аладин Ћатовић и окр. АА и трошкове кривичног поступка наведене у изреци пресуде, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су:

- бранилац окривљеног Аладина Ћатовића, адвокат Златан Куртовић, због повреда закона из члана 439. тачка 1) ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са

предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, да укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање.

- бранилац окривљеног Илхана Муфтаревића, адвокат Селимир Антонић, због повреде закона из члана 439. тачка 3. ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев као основан, преиначи другостепену одлуку и окривљеног ослободи од оптужбе или да укине побијану другостепену пресуду и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештења Врховног јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Аладина Ћатовића, адвоката Златана Куртовића је неоснован, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Илхана Муфтаревића, адвоката Селимира Антонића, недозвољен и нема прописан садржај.

Бранилац окривљеног Аладина Ћатовића, адвокат Златан Куртовић у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче да је побијаним правноснажним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је другостепени суд изреком пресуде којом је преиначио првостепену пресуду, додавањем у изреку „да је проценат ТХЦ (тетрахидроканабинола) у масеном уделу већи од 0,3%“ прекорачио идентитет оптужбе. Бранилац, с тим у вези, истиче да у оптужби ВЈТ у Новом Пазару, у чињеничном опису дела, није наведена врста опојне дроге „cannabis“, односно њен варијетет, односно да није наведено да је проценат ТХЦ већи од 0,3%, а што није наведено ни у првостепеној пресуди. Додајући да је проценат ТХЦ био већи од 0,3%, у изреку другостепене одлуке, односно додавањем новог предмета радње извршења, учињена је битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Аладина Ћатовића, по оцени Врховног суда, не могу се прихватити као основани.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Из цитиране законске одредбе произлази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истовестности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева и измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене и кривичне санкције.

Одредбом члана 58. став 1. Закона о психоактивним и контролисаним супстанцама, прописано је да је забрањено гајење биљака из којих се могу добити психоактивне контролисане супстанце, као и њихов промет и поседовање, осим под условима прописаним тим законом и прописима донетим за спровођење тог закона. Тачком 1. став 2. истог члана, одређено је да је забрањено гајење врста и варијетета конопље рода *cannabis* који могу садржати више од 0,3% супстанце из групе тетрахидроканабинола (ТХЦ), док је ставом 3. одређено да се на забрану из става 2. тог члана примењују прописи којима се уређују кривична дела.

Према цитираној законској одредби, забрањено је гајење, поседовање и стављање у промет врсте и варијетета конопље (*cannabis*) који могу садржавати више од 0,3% супстанце из групе ТХЦ, а која се налази на списку психоактивних супстанци и то листи један, под бројем 47. и на листи 2., под бројем 9, што практично значи да опојна дрога према том списку мора да садржи више од 0,3% ТХЦ.

У изреци побијане другостепене пресуде наведено је да су окривљени критичном приликом, у саизвршилаштву, по претходном договору и то окр. Аладин Ћатовић и окр. Илхан Муфтаревевић неовлашћено продали, а окр. АА и окр. Амел Челиковић неовлашћено посредовали при куповини супстанце која је проглашена за опојну дрогу – *cannabis*, а која опојна дрога се налази на списку психоактивних контролисаних супстанци Правилника о утврђивању списка психоактивних контролисаних супстанци („Службени гласник РС“ бр.31/19 од 31.05.2019. године), са процентом ТХЦ (тетрахидроканабинола) у масеном уделу већем од 0,3%.

У изреци другостепене пресуде, као и у оптужном акту, јасно је наведено да се ради о опојној дроги, а у оптужном акту је наведен тачан назив супстанце која се налази на списку психоактивних контролисаних супстанци, што подразумева садржај ТХЦ већи од 0,3%, па додавањем нумеричке ознаке (0,3% ТХЦ) у изреку другостепене пресуде, није прекорачена оптужба, већ је само прецизирана у односу на законске и подзаконске одребе.

Стога су неосновани наводи браниоца окривљеног Аладина Ћатовића, јер у изреку пресуде није додата нова радња извршења, нити већа криминална количина, нити је на овакав начин погоршан положај окривљених.

Сходно изнетом, неосновани су наводи браниоца окривљеног, којима се указује на битну повреду одредба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Поред тога, бранилац окривљеног Аладина Ћатовића, адвокат Златан Куртовић у захтеву за заштиту законитости указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

С тим у вези бранилац истиче да се побијане пресуде заснивају на доказу на коме се по одредбама ЗКП не могу заснивати и то на транскрипту, односно тајном надзору комуникације између окривљених. У конкретном случају, по наводима браниоца мера тајног надзора је одређена само према окривљеном АА дана 22.04.2020. године, а извештај је достављен 31.08.2020. године, без детаљног описа садржине транскрипта разговора између окривљених и тумачења њиховог аудио записа у односу на догађај од 07.08.2020. године, а што упућује на закључак да је наредба донета за кривична дела која ће тек бити учињена у будућности. Поред тога, транскрипт представља препричавање разговора, а не транскрипт у виду аудио разговора. Имајући све наведено у виду, материјал до кога се дошло посебним доказним радњама не може бити доказ у поступку јер исти између осталог није био достављен судији и јавном тужиоцу са посебним извештајем.

Изнет и наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Аладина Ћатовића се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Из списка предмета произлази да је по предлогу ВЈТ Нови Пазар, судија за претходни поступак Вишег суда у Новом Пазару, наредбом за примену посебне доказне радње тајног надзора и снимања комуникације стр.пов. 24/20 од 22.04.2020. године, одредио тајни надзор комуникације које је путем телефона обављао окривљени АА са другим лицима. На основу овако донете наредбе ПУ Нови Пазар је доставио извештај суду дана 31.08.2020. године, у смислу члана 170. ЗКП, за дане 07.07. и 08.07.2020. године, за окривљеног.

Основ за предузимање посебне доказне радње било је постојање основа сумње да су извршена кривична дела прописана чланом 162. ЗКП.

Одредбом члана 162. ЗКП прописана су кривична дела у односу на која се примењују посебне доказне радње, где је поред осталог прописано у ставу 1. тачка 1) да су то кривична дела за која је посебним законом одређено да поступа јавно тужилаштво посебне надлежности, а у тачки 2) поред осталог и за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. КЗ, а за које кривично дело је и подигнута оптужница против овде окривљених и донета правноснажна пресуда, која се захтевима за заштиту законитости у овом поступку побија.

Одредбом члана 161. став 2. ЗКП прописано је да се посебне доказне радње изузетно могу одредити и према лицу за које постоје основи сумње да припрема неко од кривичних дела из става 1. овог члана, а околности случаја указују да се на други начин кривично дело не би могло открити, спречити или доказати или би то изазвало несразмерне тешкоће или велику опасност.

Како је посебна доказне радња тајни надзор комуникације које је путем телефона обављао окривљени АА са другим лицима, одређен у свему у складу са одредбама члана 161. став 2. у вези члана 162. ЗКП, по наредби стр.пов. 24/20 од 22.04.2020. године судије за претходни поступак Вишег суда у Новом Пазару, а по предлогу ВЈТ Нови Пазар, а о чему је састављен извештај ПУ Нови Пазар од 31.08.2020. године, у смислу члана 170. ЗКП, то Врховни суд налази да изведени докази увидом у транскрипте прислушкиваних разговора, који су предузети на законит начин, чине доказни материјал који представља законити доказ у овом кривичном поступку.

Имајући у виду наведено, побијане правноснажне пресуде нису захваћене битном повредом одредба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Аладина Ћатовића, адвоката Златана Куртовића указује.

У осталом делу захтева бранилац окривљеног Аладина Ћатовића, адвокат Златан Куртовић, указује на повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и наводима да садржина транскрипта разговора представља препричавање и не одговара стварној садржини разговора. Међутим, преслушавање аудио записа разговора је као доказ изведен на главном претресу, у присуству окривљених и бранилаца, па оспоравање чињеница које су на основу тако изведеног доказа утврђене, представља оспоравање чињеничног стања у смислу члана 440. ЗКП, коју повреду Врховни суд није ценио, с обзиром да није реч о разлогу из члана 485. став 4. ЗКП, због кога је подношење овог ванредног правног лека дозвољено окривљеном преко браниоца.

Бранилац окривљеног Илхана Муфтаревевића, адвокат Селимир Антонић, у захтеву за заштиту законитости нумерише повреду кривичног закона из члана 439. став 3. ЗКП, мислећи на тачку 3. истог члана, која представља дозвољен разлог за подношење овог ванредног правног лека, али истакнуту повреду закона не образлаже, односно не даје разлоге за свој став да је одлуком о кривичној санкцији повређен закон.

Одредбом члана 484. ЗКП, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење. При томе, обавеза навођења разлога за подношење захтева због повреде закона, подразумева не само формално означавање о којој повреди закона се ради, већ указивање на то у чему се она састоји.

Како Врховни суд правноснажну одлуку, односно поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у оквиру разлога, дела и правца побијања, који су истакнути у захтеву, у смислу члана 489. став 1. ЗКП није овлашћен да по службеној дужности испитује у чему се конкретном огледа повреда закона, на коју се захтевом указује, то је оцењено да у овом делу захтев браниоца окривљеног Илхана Муфтаревевића, адвоката Селимира Антонића нема прописан садржај, у смислу члана 484. ЗКП.

Поред тога, бранилац Илхана Муфтаревића, адвокат Селимир Антонић, у поднетом захтеву оспорава утврђено чињенично стање у погледу власништва над предметном опојном дрогом, затим оспорава изведене доказе, извештај ПУ за Нови Пазар, те истиче да је у току поступка требало посебно преслушати тонски запис гласова окривљених, како би се преко боје гласа утврдиле одлучне чињенице, о појединостима разговора окривљених, из чега произлази да бранилац оспорава утврђено чињенично стање у смислу члана 440. ЗКП, коју повреду Врхови суд није ценио, с обзиром да није реч о разлогу из члана 485. став 4. ЗКП, због кога је подношење овог ванредног правног лека дозвољено окривљеном преко браниоца.

Из свих изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама нису учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Аладина Ћатовића, адвоката Златана Куртовића, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у ставу I изреке пресуде и захтев одбио као неоснован, а захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Илхана Муфтаревића, адвоката Селимира Антонића је одбацио на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП и одлучио као у ставу II изреке пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић